

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.
Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijat.“ v Rojanu pri Trstu, štef. 3.
Poštno-hranilničnega računa štef. 864.139.

Dolžniki „Družinskega Prijatelja“, izprašajte malo svojo vest!

Dan sprave.

(Ljudska igra s petjem v štirih dejanjih).

Spisal Zvonimir Mistle.

Osebe:

Urb Palež, posestnik,	Obroč. kovač,
Marijanica, njegova žena,	Zguba, voznik,
Zvonko in Kaica, otroka,	žid, krošnjar,
Vanja, stric,	ciganka z otrokom,
Častnik, stričev sin,	krčmar,
Jera, Marijanična sestra,	pismonoša,
Peter, hlapec,	beračica,
Neža, dekla,	udova,
Mizar sosed,	— Pivci, vaščani in otroci.

I. Dejanje

1. prizor.

(Kmečka soba; izhod na levi in na desni; srednja vrata drže v kuhinjo. — Marijanica šiva in poje; poleg nje lista dvoje otrok po knjžici.)

„Sveta deva,
zri nizdol!
tebi r va
tožim bol,
ti ublaži
mi vihar,
bržni, straži
me vsikdar!

Brilko joče
mi srcé;
slušaj vroče
te prošnje:
sveta deva,
zri nizdol!
mene, njega,
varuj zlega!

(Aljaževa pesmarica).

Častnik (vstopi): O, dober večer, mamka!

Marijanica (osupnjeno): Bog daj, gospod!

Častnik: Bodite tako dobra in podajte mi malo vode. Grozno žejo trpim že celo popoldne!

Marijanica: O, jemnasta, gospod, voda je v tej vročini slaba in še celo nezdrava! Malo po-

trpite, takoj prinesem latvico kislega mleka! (odhiti, otroka za njo).

Častnik: Prosim! (zase) Nič me ni izpoznala, prav nič! To je zame kakor nalašč! In kako so otroci vzrasli, odkar me ni bilo tukaj! (Hodi sem ter tja). Moram se zopet malo pošaliti — drugače ne živim! Ha, ha, ha, podražim jo, da kupim njeno Katrico. Da, da, prav radoveden sem kaj pride iz tega...!

Marijanica: (prinese latvico mleka in hleb kruha): Tako le, gospod! Sedaj se pa poslužite kar po domače!

Častnik: O, mamka, kaj pa mislite? — tega mleka in kruha imam za tri dni dovolj! Sploh nisem lačen, ampak le žejen (sede in jê mleko).

Marijanica: E-jej, ako človek dela, se izdela, ako hodi, pa izhodi! To je malenkost!

Častnik: He-heee mamka, tega bi imel sam sveti Krištof zadosti, ki je imel tri metre dolge noge, da je ljudi čez vodo nosil!

Marijanica: E, to je malenkost!

Častnik: Malenkost, za kogar je malenkost! Toda veste, mamka, mi vojaki imamo povrh še ustrojene želodce, ki polovico manj držijo...

Marijanica: Zakaj pa to?

Častnik: Hm, samo zato, da nam ne grmi po trebuhu, ako bi bili v vojski! — Tako! mamka, žejo sem si užasil. Tu le imate za mleko... (položi denar na mizo in vstane).

Marijanica: Ne, ne, gospod, ne vzamem niti vinarja. Mleka imamo kakor vode: prav greh bi imela...!

Častnik: Mamka, vi ste poštena in dobra. Toda le vzemite to male kost! (odrine denar po mizi). O, pa kako ljubeznjiva otroka imate, da te hentaj! Aj, kako se kličeta in kateri je pridnejši?

Marijanica: Ta je Zvonko, ta pa Katica. No, priden je pa jeden bolj kakor drugi, kadar se ju loti nagajivost: vse mi prevržeta in razmečeta...

Častnik: Vem, vem! Ali smo bili mi nekdanj kaj boljši? — Hm, hm! Dobro, mamica, jaz bodem pa kupil vašo Katrico. To'e škalljico cekinov vam dam zanjo (*položi škalljico na mizo*).

Marijanica: Kaj ne, Katica, gospod se znajo šaliti?!

Častnik: Kaj še kdo se šali! To je kakor pribito, pravim!

Marijanica: Ne, ne, jaz vam je ne dam za svojo, prodam vam je pa tudi ne!

Častnik (*kazaje*): Tu so cekini in ne bodite čudna! Po Katrico pridem pa pozneje; morda vam še pišem, kedaj pridem. Lahko noč, vsem skupaj! (*naglo odide*).

Marijanica: Ježeš, ježeš, jaz je ne prodam! Ježeš, jemnasta, jaz je ne prodam! (*odpira škalljico*). Križ božji, sami cekini, samo suho zlato, samo suho zlato!

Katica: Mamica, kaj pa je boljše: suho ali mokro zlato?

Marijanica: Pusti me s tem! Bog se nas usmili! Ježeš..!

Zvonko: Vidiš, Katica, naš oče pa za vso živino, kar so jo prodali, niso dobili nikoli ne enega cekina!

Marijanica: Kak človek je bil neki to? Židu ni bil podoben! Ježeš..!

Katica: Oh, mamica, saj sem pri tebi!

Marijanica: Katica, nič se ne boj! Ker se tvoj oče vedno klati po gostilni, branila te bodem jaz...! Ježeš, sedaj pa le brž k sosedom — k botrovim!

2. prizor.

Mizar (*vstopi*): Dober večer, Marijanica, vendar sem te še dobil doma! (*Pri mizi*). Hej, da bi te, ti si pa hčerki že doto pripravila!

Marijanica: Ježeš, molčite mi o tem, vsa sem že zbegana!

Mizar (*smeje*): Da, to se razume — ob samem suhem zlatu!

Marijanica: Ježeš, boter, ravno sem se hotela zateči k vam za svet in pomoč! Ravno kar je bil tukaj nekov častnik in po vsej sili pustil tukaj to škalljico cekinov, češ, da pride zato po Katico. — Pa sem temu lopovu lopovskemu še tako postregla, na mesto, da bi ga z metliščem otrnila! Ježeš jaz mu Katice ne dam!

Mizar: Neumnica, kdo te pa sili?! Kje je pa Urh?

Marijanica: Kje? — Spi kakor polh! Prej je pil tri dni skupaj, sedaj se pa naspiti ne more!

Mizar: Torej ga grozno lasje bolé!

Marijanica: Tukaj na samoti smo! — Kdo

nas bode branil? Morda posli, katerih ni tudi ali pri domu, ali pa spijo sami kakor bi bili ubiti! (*Mizar ogleduje cekine*).

Mizar: Hohoo! Marijanica, beži, beži! lopov se je le prav pošteno norčeval! To ni pravi denar, ampak s tem se častniki igrajo med seboj.

Marijanica: Boter n'kar mi ne delajte še večjih skrbi! Nič vam ne vrjamem, saj vidim, da je to samo suho zlato!

Mizar: Če ti pravim, da ni, ni!

Marijanica: Pa je, če pravim, da je! Oh, nocoj se moram odpeljati še z Vidovimi v mesto na semenj! Kaj ne, boter, otroci bodejo pri vas...?

Mizar: Ej, kajpak! Ti iste igra e pa spravi in če dedec res pride, trešči mu jih v obraz!

Marijanica: Kaj nisem vedela?! Čemu naj spravljam to ako je brez vrednosti?

Neža (*med vratimi*): Mati, Vidovi že čakajo na vas; košaričo sem nesla že tja doli: le brž pojdite! (*zapre vrata*).

Marijanica: Neža, čakaj, da ti vse naročim! (*odidejo na levo*).

3. prizor.

Urh (*vstopi smejoč se, s pipo v roki*): Ha ha ha, Marijanice, moje ženke pa nocoj ni doma — v mesto je šla na semenj. Kako se je nocoj izpraznila moja glava: sitna Marijanica mi je vso skrb odnesla na semenj. Nocoj sem gospod po svoji postavi, saj pravijo, da prazen klas glavo visoko dviga. Ha ha ha! (*Drše vžigalico ob škalljo*). Stara sitnica, ali bolje rečeno: zarobljen kmet, na tvoje zdravje otvarjam nocoj svojo tovarno dima! Koliko pip si mi že pobila in požrla, te pa le nisi še zavohala s svojim nevšečnim nosom! (*Poje*):

Duhan je sladka trava,	Tri babe so ga pile,
še slajša kakor med,	živele tristo let,
in kdor je modra glava	ga niso sovražile,
mu mora slavo pet!	kot moj zarobljen kmet.

4. prizor.

(Obroč vstopi neopažen od desne in se mu tiho smeje za hrbtom).

In pite so in pile	Pijane pa še znale
po dvajsetkrat duhan,	jezike tuje so,
kot suhe ribe bile	s želodcem prepirale
trdnjše so vsak dan.	'z navade se samo,

Duhana moja stara,
oh, videti ne sme,
me precej hudo kara,
za slabe čase ve....

(Urh vtakne pipo v usta in nekolikokrat cmokaje potegne. Med tem ga udari Obroč z dlanjo po ramih, da mu pipa odleti na tla in se razbije).

Urh (*prestrašeno odskoči*): Hudirjev rokomavhar! (*zamahne*). Ali si sedaj sit! Taka me ima, da bi ti kar dve gori pripeljal okoli ušes! Pa naj bo! Vraga, saj je vendar še boljše, kakor,

ako bi jo bila ubila Marijanica! Glej, da mi dobiš zdaj novo pipo, če ne, ti tvoje okroglo ime Obroč in tvoja okrogla volja vse nič ne pomaga, ako se prav v Jeruzalem zaobljubiš. Ves nocojšnji večer si mi požrla, krava pijana!

Obroč (*razžaljen*): Jaz pijan, pa jaz krava, pa pijana?! (*maha z roko*) Ne boš! Toda, da ne bodeš ravno zijal in mi kedaj v oči metal, da sem ti česa dolžan, ti rajši gobec zamašim z lepim, izrezano pipo, ki jo imam doma odveč; nisem tak berač kakor si ti! Tak star kljun, kot si ga ti imel, bi jaz še enkrat med zobe ne djal, permej dunaj da ne! Sicer pa kar lepo tiho bodi, jaz ti bodem kmalu tako napeljal, da se ti bode srce smijalo! (*Pobira razbito pipo, Urh pa mu izmakne steklenico, ki je na pol molela iz žepa, in jo postavi pod mizo*).

Urh: Naj bode za jedenkrat! Pravijo, da je véasih kdo tako žalosten, da se ne more razjokati. Veš, Obroč, med nama po pravici rečeno, poprej me je že taka jeza pograbila, da nimam zdaj ne trohe nevolje na tebe!

Obroč: Hehehe! saj moraš z menoj vleči, če ne te pa zatožim tvoji ženi, da si kadil, lej, lej! Saj tvoja žena hlače nosi ha ha ha!

Urh (*prizadeto*): Glej, glej, ali ne znaš kaj hujšega?! Mojega kajenja in popivanja se je Marijanica že na pol privadila. — Čakaj, čakaj, mrha, jaz pa več ne plačujem zate! Potem pa navesim tvoji ženi, da ti popivaš za svoje denarje in tako bode tvoja žena še v petek rilec kuhala. — Oba sva grešnika, ej, slabi časi osebne prostosti!

Obroč (*naglo*): Kaj bodeš posnemal purana! Zloživa rajše za pijačo in za duhan, da bodeva lažje še kaj razvozljala o slabih časih.

Urh: Aha, potem se bode pa tvoja huda Neža zopet nam nasadila. Zadnjič sem šel mimo vas in jo lepo vprašal, kaj dela. Ej, krompir sem je zajavkala. Zlomkove ženske, sem djal, nikoli jim ni prav: če človek molči, pravijo, da nosi trobec če govori pa: gobec!

Obroč (*zasmehljivo*): Ha ha ha, tvoja je pa svetnica, tvoja! Ognem se je pol ure na široko, da me ne vidi. Pravi, da te jaz še podpihujem, da se vlačiš po gostilni in ji nagajaš s kajenjem. Vse, pravi, delaš samo zavoljo mene, kakor bi ti bil jaz na srce prirastel!

Urh: Ne laže ravno!

Obroč: In kaj še pravi, da mi bode zapalila hišo, da bodem enkrat sit dima!

Urh (*naglo*): Tvoja žena pravi pa moji čarovnica ali že veš? Ime se lahko da, toda odvzeti ga je težko!

Obroč (*v zadregi*): Za stol te še vprašal ne bom, kar sedem. (Sede)

Urh: (*gre za njim in vpraša še glasnejše*): Pravim, ako že veš, da je moja žena čarovnica?!

Obroč (*naglo*): In ti, da je moja? Dabe so babe: vse so jednake! Če bi jim jezike zavezal, bi si pa v lase skočile.

Urh: Tako je!

Obroč: Slabi časi nam Slovencem na vseh straneh nagajajo. Vse gre narobe in v stiske: bodisi v politiki, bodisi v denarnih zadevah, bodisi v domačem življenju. Koliko so tega ženske krive: otrok ne uče politike, ne uče jih vinarje prav obračati, za jezične doktorje, kar ni potreba, jih pa uče! Res je bil Adam neumno zagodel, da je ob svojem prvem grehu Evo za jezičnega doktorja povzdignil, kar so sedaj vse Evine hčerke podedovale.

Urh (*kimaje*): Moja Marijanica ima dva sežnja dolg jezik. Pijem lahko, ker me ne vidi; doma kaditi pa ni moč: to se reče, jaz rajše ne kadim, kakor da bi poslušal njeno brenčanje.

Obroč: Vržamem, zakaj se ji pa daš..!

Urh: Čakaj, da naprej povem! — Sprva sem mislil, da jo bodem užugal; kar nalašč mi je ubila pipo in zato sva se do dobrega zavsala. Zato sem pa v gostilni pokupil ves duhan in ga v temi lepo pod pazduho domov pritr-sel. Marijanica je tedaj že zaspala od same jeze...

Obroč: Ha ha ha, to je bila sita, kajti pravijo, da ženska jeza ne gre pod jeden mernik!

Urh: Jaz sem se pa tudi spravljajal spat in govoril ženi kazen: ker si mi branila kaditi duhan, s tem omejila mojo osebno prostost in povrh še mojo pipo razbila, te obsojam, da duhaš ves ta grozni dim! V velikem železnem loncu sem prinesel žrjavice in nametal vanjo ves duhan. Na vrh pa sem posadil veliko pokrivačo, ki se je sproti usedala in branila da ni s plamenom gorelo. Ležal sem v postelji, ha ha ha, to sem s slastjo udihaval sad svojega truda. Kmalu je bila vsa soba v najgostejši megli, ha ha ha! Dim sem požiral kakor krokodil, ker me je bila že jeza zlačnila. Naenkrat kot bi strela udarila, pa mi glasni tresk vse junaštvo vzame: stenska ura je loppila po tleh, meni je priletela stenska podoba malo nižje kakor na glavo, čez mojo postelj pa je planila žena —. V prvem hipu bi bil skoro mislil, da se duhovi love po sobi...

Obroč: Ha ha ha! Imenitno si jo izpeljal! Tako delaj, pa postane divja Marijanca čisto krotka!

Urh: Čakaj, da povem naprej! Žena je sodela kakor tvoj kovaški meh in iskala je vrat povsodi tam, kjer jih ni. Mene je lomil smeh tako, da se še zasmijati nisem mogel, ha ha ha! Žena pa je neumno vpila: gori! gori! Seveda je gorelo, kakor vselej, kadar se duhan kadi. Ko sem si

še domislil, da se je žena še le zdaj zavedla, da ljudje pijo le goreč duhan, ušel mi je smeh ne le iz grla, ampak še iz trebuha: to sem se krototal! No, kaj tacega še v gledališču nimajo...

Obroč: Ako bodeš vsaj desetkrat...

Urh: (*naglo*) Čakaj no vendar, da jaz do konca povem! — Žena je švigala po sobi ravno tako kakor vešča okoli luči dokler ni našla vrat. Toda kmalu ji je postalo dolgčas po sladkem dimu. Pritekla je nazaj in mi še metlo prinesla, da bi ž njo duhan podpihala. Toda, ker sem bil od smeha prelen, da bi zanjo zgrabil, me je pa zač la prati kar s suho metlo...

Obroč: Norec pa si držal..!

Urh: Čakaj vendar, da do konca povem! — Jaz pa sem planil iz postelje in plesala sva po sobi, dokler mi ni bilo že preneumno. Skočil sem ven zvezde štet: samo preveč jih je bilo in ker nisem bil v črni šoli, nisem vedel kje bi začel. Šel sem raje ponagajat Marijanici..

Obroč: Ali ti nisi potem nič napravl Marijanice? Pravijo, da, kakor se posojuje, tako se povračuje!

Urh: Marijanica mi ni ničesar posodila! — Zlomka, zdaj si me pa čisto zmešal! Kaj sem ti pravil nazadnje?

Obroč: Pravil si mi, da ti ni Marijanica ničesar posodila!

Urh: Tebi se tudi že meša! tega ti nisem pravil!

Obroč: Pravil si mi, kako si ji povračeval...!

Urh: Šema, tebi se meša! S tem si me ravno ti zmešal! — Ali ti nisem rekel, da počakaj, da do konca povem!

Obroč: Saj si res rekel, vidiš, kako človek pozabi, še večkrat si rekel in tudi nazadnje!

Urh (*ga meri z očmi*). Aha — že vem! — Žena je tedaj že vsa odprta in vrata na stežaj odprla. žrjavico pa v peč zagnala. Komaj sem stopil med vrata že je zaregljala name. Seveda sem bil na to že čisto pripravljen in pel sem ji v enomer:

Žabe so reglja'e:
Kvak, kvak, kvak,
babe, ni ga čez tobak!

No, to jo je zopet pogrelo! Skušala sva se kdo bode bolj upil in tako sva bila kmalu oba tako hripava, da sva glas izgubila. Na vse zadnje mi je pa vendar dala lepo besedo, a ne za večni mir, ampak le za premirje. Rekla je: ali ni škoda denarja, ki si ga vrgel za duhan, pa taki slabi časi so! Djal sem: nak! Ona pa je vendar le vedno kaj našla na mojo besedo, tako, da je bila ona vedno zadnja, jaz sem pa kratko vlekell..

Obroč: Ti si norec bil, si in bodeš! Zakaj ji pa putiš, da tepta po tebi! Ali si ti mož in

gospodar, ki krilo nosiš? — Moja b-seda ženo bolj ztode kakor nož!

Urh. Vraga, mislil sem, da bode to vendar kaj pomagalo. Pa kaj, sedaj niti slišati ne sme o duhanu, a pipo kar na drobne kosce raztolče! Zato sedaj le tedaj kadim, kadar žene ni doma in pipo potem dobro skrijem, tako ohranim še nekako božji mir in pipo; drugače bi pa prav gotovo jaz ali pa žena v jeliko padla, a jednemu samemu bi bilo dolgčas na svetu

Obroč: Pri ženitvah bi se morali ozirati na moderne kadilce in nekadilce. Sicer pa ukazuje vse mož! — Moja stara je imela pa le na pijačo pravo hudimano vo piko. Jaz sem kovač in tista celodnevna peklerska vročina, ki še jeklo omeħča, osuši tudi moje grlo, da se proseče obrača do mojega neba za pohlevno kapljico, ki jo seveda tudi zaslužim. Jedno celo leto sem imel večno v-jsko s ženo le zaradi pohlevne kapljice. Hudika hudikovega, ali nisem tudi jaz dovolj trpe? Gledala sva se kakor pes in mačka, danes pa je vse drugače! Le podati se človek ne sme! Če se ukroti zver, zakaj bi se žena ne?!

Urh: Tvoja Neža je vsa drugačna kakor moja Marijanica; moja niti ne posluša tvojega brbranja!

Obroč: Znati je tr ba pa, gre vse! Glej, moji ženi je sam okrožni zdravnik natvezel, kako grozno deluje v meni strupeni magnetizem, ne — alkoholizem, ali za zlomka, kako je že rekel: no ono žganje, kar ga popijem. Na vse zadnje mi je rodilo pa le žganje, ki se človeku tako prileže. tisto srečno misel, ki sem jo celo leto zaman iskal. Vselej, ko sem prišel iz gostilne domov, sem pritresel ženi jedno četrt boljšega; pa se ga je privadila počasi še sama kljubu okrožnemu zdravniku. Seveda, sprva je bilo vse tako škoda, samo zavoljo lepšega, dokler se ni ta škoda popoln ma udomačila!

Urh: Moje žene pa ne pripraviš do tega: rajši zmoli pet rožnih vencev jednega za drugim!

Obroč: O, jaz vem, da bi šlo, seveda s teboj ni nič! — Pravzaprav tudi moja stara še ni čisto na dobrem! Vina in piva mi ne brani, s žganjem je pa še zmiraj le hudir. Kadar pritavam domov me poduha pod nos: če dišim po žganju, tedaj je cela prekucija. Jezik ji maha iz goltanca, da je groza, kar celo moje zdravje, življenje in sedanje slabe čase mi meče skozi ušesa! Jaz jo mirno in z največjo ponižnostjo poslušam od konca do kraja. Če sem slabe volje, ji rečem, da mi pove še drugič, tretjič... ako pa sem dobrovoljen, jo potolažim, češ, ženka, tvoja želja je meni povelje! Seveda mi to oporeka, toda jaz ji skušam vendar dokazati nasprotno, češ, kaj morem zato, ako se žganje mojemu grlu bolje prileže. Ako pridem po polnoči natrkán domov, mi samo še očita,

češ. tako se go li možu. ki ne posluša žene. Saj ne bom nikoli več, meni je tudi hudo, rečem jaz. Ona mi, seveda, tega nič ne vrjame. No da le hlač ne nosi...!

Urh: Kaj tvoja žena! Ti moje Marijanice še ne poznaš! Prav nič ji ne spreobrneš, ako se tudi v polnočni senci na glavo postaviš. Ona se je gotovo zaklala zoper žganje! — Prav jo, da hočejo ženske neko postavo na dan spraviti, da ne bode mogel nihče kupiti manj kakor pet litrov žganja. Ali jih ne trka luna? Potem bodo še le slabi časi, velikanski mački in pa nič denarja!

Obroč: Ti preklicani ženski svet! Napoljon nam je, kakor je pisano v njegovih litanijah, duhan in sol podražil, babnice nam hočejo žganje pa še odvzeti!

Urh: To so vražje reči: vse gre na slabše!

Obroč (*vstane*): Ker imava že suho grlo, stopim malo doli v vas (*tiplje po žepih*). Tristo železnih rogačev in kinczarskih medvedov, nocoj sem že drugič steklenico doma pozabil! Precej pridem! (*odhaja*).

Urh: Pa pip ne pozabi!

Obroč: Ej, če le vrag ni! (*odide*).

Urh: (*postavi steklenico na mizo*). Naj gre, streha, bode saj pipo prinesel! Nobena muha ni zastonj na svetu in tudi v moji glavi ne! Zato so me pa svoj čas tudi za občinskega moža (*dvigne palec*) enoglasno izvolili. To bode iskal doma steklenico, to bode plesal, še Nežo bode splašil (*se nasloni na mizo*).

Obroč (*vstopi*): Ali greva?

Urh (*pogleda*): Glej ga, božjega volička, ali si se že skujal za pipo?

Obroč: Ne grem domov, ker sva se s staro nekaj zravsala. — Glej ga, kleka, prav ta steklenica je moja!

Urh: Pojdi, greva v gos' ilno! Če je treba, dam za jeden polovnjak. Danes ni ne praznik, ne pondeljek, ampak sopraznik moje žene: danes vsem zastonj! (*Mrači se. Primeta se za podpa-zduho in pojeta odhajaje*):

En starček je žive!,
je vince rad pil.

(*odideta*).

5. prizor.

Obroč (*vstopi*): Zlomkova steklenica, da danes nikakor ne gre z menoj! (*jo vtakne v žep*). No, Urha sem pa že prav pošteno izpreobrnil: rad pije in rad me ima! Dosegel sem dvoje: prvič zast nj pijem, kadar hočem, drugič pa — kar je glavno — se maščujem nad Marijanico. ker me ni hotela vzeti. Naj se le kesa, še bolj se bode kesala in vse tako preskrbim, da pride vse na moje. kakor sem ji zažugal...!

Urh (*kličje*): Hej, hej! (*vstopi*) Kaj pa čenčoš sam sebi?!

Obroč: Nič, nič! svoje sanje sem premišljeval. (*odideta na desno*)

6 prizor.

(*Marijanica, mizar s svetilko in pet otrok pride z leve strani*).

Mizar: Torej ni bilo posebne nesreče?

Marijanica: Ne, samo kolo se nam je strlo!! Kaj hočemo sedaj po noči? Za ta semenj je ven

Mizar: Škoda, zato bodem moral iti sam v mesto!

Marijanica: Škoda, boter, to bi vam bila lahko preskrbela!

Mizar: Veš, Obroč, je šel poprej k vam: gotovo sta šla zopet popivat z Urhom.

Marijanica: Ti nesrečni človek! — Bog daj že Urhu vsaj troho pameti, da ne bode plačeval še za druge dan na dan, sicer nas spravi še na beraško palico!

Mizar: To je še dobro, da ne mara igrati. To je sicer mala tolažba, a vendar le nekaj!

Marijanica: Bog nas je menda obvaroval te nesreče, kajti potem — bi bili kmalu pri kraju!

Mizar: No, igralec pa ni, igralec...! Veš, Urh ne misli tako slabo, ampak družčina, ta ga vzame!

Marijanica: Dobro ga poznate, boter! Veste kaj, vzemite ga enkrat v roke...!

Mizar: To sem že sam preudarjal, a ne vem — kako bi se izšlo. Sedaj živimo v miru, potem bi pa bilo Bog ve kako...!

Marijanica: Če bode šlo, bode šlo le težko! tako pravim tudi jaz. Pričeti je treba prav z lepo besedo in pa hladnokrvno, kakor pri otroku, kadar se ga uči očenaš..

Mizar: Čakaj, Marijanica, to še nocoj preudarim in potem ti povem svoje mnenje. Škoda bi bilo za Urha...!

Marijanica: In kaj bode z nami, ako gre tako naprej? Taka beraška palica je ne le britka, ampak tudi sramotna!

Mizar: In kako radi kažejo potem ljudje s prstom na otroke. — Če kdo pogori, vsaj pravi: Bog nas varuj, nesrečen je bil...!

Marijanica: Bog nas varuj!

Mizar: Ne bodem vas več zadrževal nocoj! Otroci so že zaspani. Lahko noč! Dobro spite! (*odhaja*).

Marijanica: Lahko noč, boter! (*zastor pade*).

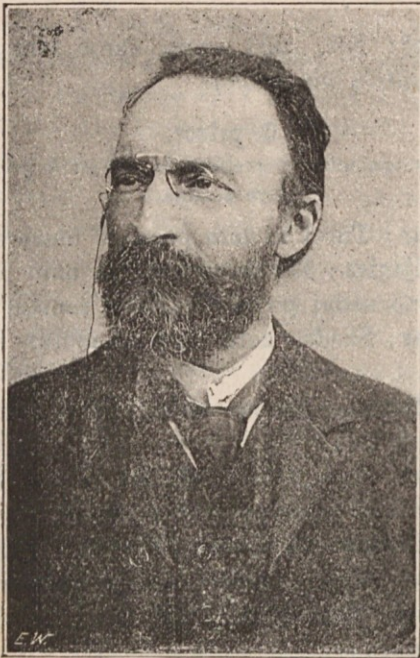
Prememba.

(*Dalje prihodnjic*).

Kupujte narodni kolek!

ODVETNIK

Jernej Longo

ustanovitelj ogromne sirotišnice v Pompeju, priobčene v
7. letošnji številki.

Marijana Longo

njegova soproga.

POMLAD.

(Črtica. — Spisala Režika Nemčova).

Pomlad prekrasno venčana
nam troši nežno cvetje...

Pomlad. — Kako ljubko se glasi ta beseda in zakaj tudi ne, saj je ravno spomladi vsa narava ovenčana s krasnim cvetjem. Ravno spomladi vse takorekoč na novo oživi. †

Bilo je meseca maja. Drevesa so povešala veje pod obilnim cvetjem in ptičice so gostolele po njih svoje mile pesmice. Bilo je krasno pomladno jutro.

V mali sobici je sedela pri bolni materi njena hčerka Roza. Gledala je skozi odprto okno na ta majniški kras, a njo vse to ni zanimalo, kajti na njenem čednem licu je bil videti izraz neke skrite boli.

„Da bi se vsaj malo zavedli, odkar sem doma me še pogledali niso. Zakaj sem zapustila svojo staro onemoglo mater, da jih najdem sedaj v postelji bolno in nezavestno? Resnica je kar pregovor pravi: „Kdor starišev ne uboga, ga tepe nadloga.“

Med tem je odprla mati oči in rekla s tihim glasom: „Rožika, toraj me nisi zabila.“ — Vidiš, kako so ljudje hudobni, pravili so mi, da si se spridila v mestu, pozabivši mene — stare matere. Oh, kako me je to bolelo! Pa saj to ni res, kaj ne, Rožika da ne?“

„Zdravnik je rekel, da ne bi smeli mnogo govoriti, ker vam škoduje. Toraj ne mučite se!“

„Sedaj se čutim mnogo boljše in lahko govorim. Povej mi, kedaj si prišla? — Oh, kako sem želela Te še enkrat videti!“

Roza molči.

„Ti molčiš?“

„O saj vem, vem, da vam moram povedati, potem mi bo lažje. Tisto jutro, ko sem vas zapustila, sem se podala v mesto B. Od tistega časa nisem imela nikjer miru. Vest me je pekla, da sem odšla od doma. A vrniti se nisem hotela, že radi drugih ljudi ne. Klatila sem se od službe do službe. Živela sem izprijeno. O, takrat nisem vedla kaj se pravi ljubiti rodno mater in domačo vasico, — zdaj umejem to! Zvedevši, da ste hudo bolni, sem se podala domov, kjer sem vas našla nezavestno. Sedaj pa, ljuba mati, ali mi odpustite, ali pa zavržete svojo nesrečno — spokorjeno hčer.“

„Dete moje, jaz ti vse odpustim...“

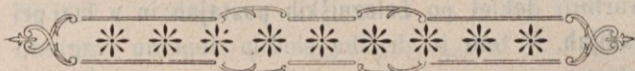
Rožika se vdere potok solz hvaležnosti.

„Sedaj pa me pusti malo samo, da zaspi, čutim se mnogo boljše.“

Rožika je š'a, ko je mati zaspala, ven v kra-no naravo. Šla je po ozki stezici med pisanimi travniki, do malega gozdiča. Tik ob robu je stala mala kapelica, posvečena v čast majniški Kraljici. Ven iz gozda so duhtele vijolice. Sedaj so se zbudili tudi njej spomini, ko je še kot mala deklica letala z vaškimi otroci v tem gozdiču in trgala šmarnice, noseč jih v kapelico. O, takrat je bilo življenje še lepo brezskrbno...! Stopila je v kapelico, pokleknila pred oltarček in molila iz srca.

„O, Marija, sprejmi v naročje izubljeno grešnico! Do sedaj sem hodila po poti zmote, a obljubim ti, Devica, da hočem hoditi odslej po poti kreposti!“

Zdelo se ji je, kakor da bi se Marija nasmehnila. Duša se je topila veselja. Pomladno cvetje je duhtelo v kapelico, a tudi Roza je čutila v srcu blaženo — pomlad....

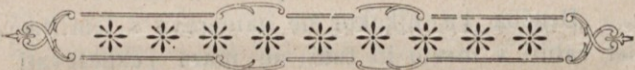
Veliki traven (maj).

(Speval — Zvonimir Masle.)

Veliki traven preplesal je gaje,
gore in griče in polje in log,
v zelen košato ogrnil je kraje,
cvetje vonjavo natrosil okrog.

Vzdramil je stvarstvo v živost ljubeznjivo,
dvigal škrjančke do sinjih višav,
bilke metuljem majal nagajivo,
vabil ljudi preko bujnih je trav....

V srcih njihovih je vzbudil spoznanje,
da so le tujei v dolini solza:
lepša pač doba in kraji so zanje —
tam, kjer kraljuje nebeška Gospa!

Je li južna železnica vsemogočna?

Današnje kričeče razmere južne železnice, naperjene proti Slovencem, so zastarele že ob svojem začetku pred kakimi 50 leti. Vidno so pisane v podli strasti in peklenški zavisti, živa podoba krivonosega — od vsega treznomislega sveta — zavrženega židovskega tabora.

So-li znane te razmere sl. glavnemu nadzorstvu avstrijskih železnic, ki je takorekoč „najvišji redarstveni organ“ ?!

Toda južna železnica ni vsemogočna — urenjene samovolje potekajo, in ljudski glas se dviga proti njej odločno, ponosno in samozavestno! To je naravnost nečuvno gaženje slovenskega jezika na slovenski zemlji in med slovenskim narodom!

A to še ni vse! — Kje je varnost življenja domačih in tujih potnikov?!

Znano je, da trpe nadzorstveni krogi pri južni železnici na dolgo in široko gorostasno bedastočo — da so službene navodilne knjižice („inštrukciji“) za čuvaje in njihove pomočnike pisane v blaženi nemščini.

Čuvaje ni rodilo mesto, ampak borna kmečka vas. Na deželi so se priučili slovenski čitati in

brati. Potrjeni so bili v vojake in tam so jim ubili v glavo polomljeno nemščino.... S tem potrebnim (?) zakladom so šli od vojakov in južna železnica jih je vsprejela sprva kot delavce na gornji gradnji, (Oberbau), pozneje pa jih je povišala, ker so za silo lomili nemščino, v čuvaje. Seveda je šlo dostikrat za zlomka trdo, ker je ta pri vojakihi usiljeni zaklad, vsled nerabe tako rad puhtel. Železnični mojstri in čuvaji, s katerimi so prišli novinci v dotiko službeno ali neslužbeno, so jim ulivali v glavo železnične nauke v slovenskem jeziku, ker knjižic niso umeli. Poleg tega pa so se novinci še doma ubivali glavo dolgo in dolgo, od črke do črke, z nemško pisanimi navodili, dokler niso prestali skušnje, največ z veliko silo. Seveda še mnogo in mnogo niso umeli in ta obsežni mnogo jim je ostal zvest še za naprej — nemščina pa je puhtela v zrak.... Evo! dogodek:

Nek sicer dobro zmožen čuvaj je čital: „Das Haltsignal ist zu geben: „Wenn die Bahn unfahrbar geworden ist oder ein anderes Hindernis die Weiterfahrt gefährdet beziehungsweise hemmt...“ Tu mu je zmanjkalo sape in poklical je sina, ki je študiral latinske slove: „Ti, kako pa pride ta: „hemmt“ — ta: „srajca“ tukaj med „haltsignal?“ (Zamenjal je menda v svoji znanosti „hemmt“ in „Hemd.“)

Česar ne smemo nikakor pozabiti, je dejstvo, da opravljajo pomožno čuvajsko službo tudi ženske in navadni delavci. Ti se niso nikdar brigali, oziroma niso imeli prilike, da bi izpoznali kako nemško črko Nemških besed znajo toliko, da jih lahko seštejejo. Utepli so jim v glavo nekaj, da vedo vsaj, kaj je: „holt, frej, longzam, segnal, cuzamenštos, beksl, onglajsnga, cuk, rešpehtar, štrof, ferbajs“ in še nekaj drugih izrazov. Njihovo znanje iz navodilnih knjižic je navadno jako plitvo, nezanesljivo in celo nezadostno — ker ne razumejo vsiljene nemščine. Celo malo knjižnico službenih navodil — nemški pisano — zamorejo umeti uradniki, ne pa slovenski čuvaji in njihovi pomočniki!

Še nekaj sličnega! Vsak spremljevalec železničnega vozička — priprost delavec — ima nekaj voznih listov (legitimacij), na katerem mrgoli prav dobro tiskanih izvlečkov službenih navodil. Seveda je, za devet križev, ta tiskovina zopet nemška in bilo bi vseeno, ko bi bila le prazen papir! Ali ni to bedarija — vredna južne železnice?!

Kje je varnost življenja? V Ameriki uporabljajo to, kar je praktično, južna železnica pa se boji prav tega, ker bi ne bilo krivično napram Slovencem. Koliko se pač pri nas pisari in ogleduje čisto za nezatne naprave, je li ondot varnost življenja zagotovljena! Južne želez-

nice pa ne vidi nihče! Ostra pažnja njenega osobja se vedno bolj utruja vsled vedno težje službe, promet se le množi, in tako raste tudi nevarnost življenja v led slabega umenja ali celo nepoznanja službenih navodil od dne do dne... In sedaj, ko namerava južna železnica upeljati celo brzovlak, ki bi prevozil progo Dunaj — Trst za 3 ure hitreje, je naša dolžnost že zaradi varnosti življenja, da dvignemo svoj protiv zoper to upeljavo, oziroma zvrčamo neposredno na južno železnico odgovornost za vsako nezgodo, ki bi proniknila iz tega.

Jednaka krivica — zdi se mi, da neka ključbovalna zlobnost — je tudi pri napisih v železničnih vozovih. Vse jezike, katerih ni potreba v naših krajih (tudi pri krajevnih vlakih) so obesili v vozove, samo slovenskih napisov ni! Ko bi zmagali Japonci Ruse, morda bi še klinopisi „vzhajajočega solnca“ zašli v te vozove? — Ker pa izražajo ti napisi tudi važne varnostne odredbe in svarila (Baden-Wien links aussteigen; nicht hinausbeugen; Notsignal; itd.) in so domačim potnikom neumevni — narekati moramo južni železnici tudi neposredno odgovornost za vsako nezgodo, ki bi utegnila pronikniti iz tega danes ali jutri. — Imel sem že večkrat priliko slišati krepkih zabavljic v železničnih vozeh napram južni železnici in bile so popolnoma opravičene!

Poslanci, pozor!

Minila bode tu i namišljena vsemogočnost južne železnice in pokorila se bode zakonu, ki je b a j e pisan za vse avstrijske državljane. Nemški jezik je včasih sicer malce dolg — vendar ne sega okrog sveta; to je le prazna bajka!

Za varstvo deklet.

Družba sv. Vincencija Pavlanskega v Trstu.

Vodstvo za varstvo brez spremstva potujočih deklet.

Ulica Vincenzo Bellini št. 13 (notr. stop.) III.

Če se Vam posreči rešiti le eno dušo, obvarovati pred mrežami zapeljivcev le eno deklico, storili ste nekaj velikega.

(Papež Pij X v nagovoru v Rimu na gospe, varhinje deklet po železniških postajah).

P. N!

Mnogo in velikih nevarnosti preti revnim deklicam, ki so prisiljene, da zapuste domače ognjišče, rojstni kraj in morajo za kruhom v velika mesta. Sumljivi ljudje preže po železniških postajah, v luki pri ladijah in po mestnih ulicah na svoje žrtve, se prilizujejo prihajajočim neizkušnim mladenkam, jim obljublajo pomoč in dobre službe, samo, da jih nato spravijo v svoje mreže in jih palnejo v nesrečo.

Tržaška družba sv. Vincencija Pavlanskega, ki se zelo zanima za vsako podjetje krščanske ljubezni, je spoznala do dobra te nevarnosti in se je na vzpodbudo premil. škofa dr. Frančiška Nagla, ki je takoj blagoslovil to velepomembno podjetje, osrčila toliko, da je ustanovila posebno „Vodstvo za varstvo brez spremstva potujočih deklet“ in si pridobila že potrebnih, požrtvovalnih gospa, varhinj deklet po železniških postajah in v luki pri ladijah. V tem je družba sledila lepemu vzgledu glavnega mesta naše avstrijske države in drugih, inozemskih velikih mest.

Dan za dnevom se vrste te gospe, da čakajo na poedine vlake in ladije, sprejemajo prišedše deklice v svoja varstva in jih spremljajo v poštene družine, kjer jih že čaka kaka služba ali pa v krščanska zavetišča za služkinje, kjer dobe stanovanje, dokler si ne priskrbe primerne službe.

Varhinje spozna lahko vsakdo po svetinjičah na belo-rumenem traku.

P. N. obvešča podpisana družba o tej ustanovitvi za varstvo deklet po železniških postajah in v luki pri ladijah z uljudno prošnjo, da blagovolite opozoriti na to ustanovitev vsako deklico, katera bi si v Trstu hotela poiskati službe.

Družba ja nikakor ne namerava s tem deklet vabiti v mesto in tudi ne mara pospeševati nagona, ki žal toliko zunanjih ljudi sili v mesto, temveč kar naravnost opozarja na mnoge potoškoče, ki ovirajo mladenke, da dobe primerne službe, ker se dandanes zahteva od služkinj, da so v maršičem že poprej poučune in spretne.

Vodstvo za varstvo deklet na železniških postajah in v luki ima le namen, braniti in skrbeti za tiste zapuščene deklice, katere si morajo po mestih iskati vsakdanjega kruha vsled žalostnih in skromnih domačih razmer.

Zato se P. N. prosi najuljudnejše, da po svojih močeh in svojem vplivu podpre to velepomembno ustanovitev in družbi olajša trud za dosego preblagega namena.

Trst, v mar u 1905.

Družba sv. Vincencija Pavlanskega v Trstu.

Vodstvo za varstvo brez spremstva potujočih deklet.

Varhinje deklet po železniških postajah in v luki dajejo prav rade pojasnilo tudi glede poverjeništev „Rafaelove družbe za varstvo katoliških izseljencev“

Vsa uredništva listov pa se prosi, da blagovole to v splošno korist ponatisniti.

Pred nekaj dni sta bili rešeni na južnem kolodvoru v Trstu dve slovenski dekleti na kateri sta že prežala dva morilca nedolžnosti. Le z veliko s lo in odločnostjo varhinj sta prišli Slovenki v poštene roke.

Pospešujmo cvetenje in boljši razvoj grozdja!

(Spisal — A. T.)

Naši novi amerikanski vinogradi dobro uspevajo. Letos se je prikazalo mnogo zaroda in upati smemo bogato trgateg. Tudi na starih in ne cepljenih trtah je videti precej zaroda toda slabo poganjajo. To je znamenje, da bodo kmalu poginile in se poslovile od nas. Obračajmo torej večjo pozornost na nove trte.

Ob cvetenju grozdja je prvi pogoj lepo, suho in gorko vreme. Prav dobro upliva na cvetenje grozdja lahek vetrček. Vse to pa nam more dati le Bog; zato ga ob tem času prosimo za to.

Ne smemo se pa zanašati le na previdnost božjo, temveč moramo tudi sami storiti svojo dolžnost. Trtno mladje moramo očistiti in grozdje spraviti na zrak. Če so gr zdi bolj na prostem, jih pridne čebelice in drugi mrčesi, ki prenašajo cvetni prah iz cveta na cvet, lažje oplojujejo. V gosto in z mladičjem zamotane trte ne gredo te živalice rada. Ljubi se jim le svetli in zračni prostori.

Da pride grozdje na jasno treba je že pred cvetenjem odstraniti vse liste pod zadnjim grozdom. Ti listi pod grozdom nimajo nobenega p mena in so le za škodo. Proč z njimi! Važni so pa in velik ga pomena vsi listi nad grozdom. Ti listi dajejo grozdju vsakdanji živež in ga narujejo pred solnčnim pripekem, točo itd. Torej na to listje pazi in skibi, da ga ne napadajo bolezni. Če se ti to listje pokvari, skrbi da zraste drugo iz zalistnikov.

Da ti bode trta prav uspevala, prikrajšaj vse mladike, ki niso namenjene za prihodnje leto pri 3 ali 4 listu nad najvišjim grozdom.

Pusti pa vse one mladike, ki so namenjene za prihodnje leto neprikrajšane. Tudi listja pod grozdom ne smeš na teh mladikah odstraniti.

Pozneje je odstraniti tudi vse stranske izrastke ali zalistnike tako, da ostane po eno oko na njih.

Pri tem delu pazi, da spraviš vse zamotane grozde v pravo lego, da se ti lepše razvijajo, in olajšujejo poznejšo trgateg.

Priveži vse mladike, ki se ti zdijo potrebne, zlasti pa pazi na naraščaj prihodnjega leta.

Kar izdaš za to prekristno čiščenje (mandanje) si pa prihraniš na galici in žveplu, ker se teh sredstev manj porabi in delo prej in boljše konča.

Ako nam prikrajšani pognauki zopet poženejo, moramo jih vnovič prikrajšati.

Poskusite to prekristno delo in zagotovim vam, da ga ne bode nobeno leto več zanemarili.

K o l e d a r č e k.

Maj.

14. III. **povelikonočna nedelja.** (Evangelj. Jezus napove svoj odhod.) Varstvo sv. Jožefa. Bonifacij, muč.; Viktor in Korona, muč. — 13. ponedeljek. Zofija, muč.; Hilarij, opat. — 16. torek. Janez Nepomuk, muč.; Ubald, škof. — 17. sreda. Paškal baylonski, sp.; Maksima, dev.; — 18. četrtek. Felks, sp.; Venancij, muč.; Erik, kralj. Danes je ščep ob 0. uri 34' zvečer. Zopet se bo uvremenilo in imeli bomo lepo vreme. — 19. petek. Celestin, pap.; Jos. sp. — 20. sobota. Bernardin sijenski spoz.; Bazila, dev. muč.

21. IV. **povelikonočna nedelja.** (Evangelj: Jezus objavi učencem sv. Duha.) Feliks Kantalski, sp.; Valens, m. — Danes vzide solnce ob 4 uri 30' in zaide ob 7 uri 34', dan je dolg 15 ur 4' — 22. ponedeljek. Helena, dev.; Julija, dev.; Emil. — 23. torek. Deziderij, škof; Andrej, sp. — 24. sreda. Mar. Dev. pomoč. kristijanov; Servul, tržaški muč. — 25. četrtek. Gregor VII. pap.; Urban V. pap. — 26. petek. Filip Neri, sp.; Eleuterij, sp. Zadnji krajec ob 3 uri 47' zjutraj. Lepi pa tudi deževni dnevi. — 27. sobota Magdalena Pac, dev.; Janez I. p. muč.; Beda cerkv. uč.

Kaj pravi politika ?

Avstrija-Ogrsko. Državnizbor razpravlja sedaj o carinski tarifi. Razprava se bo zavlekla, ker je oglašanih mnogo poslancev. Trgovinski minister Call je zagovarjal tarifo v daljšem govoru. Zbornica bo imela zadnjo sejo v soboto, nakar bodo zbornične počitnice do 4. junija, ko bodo poslanci zopet poklicani h kratkem zborovanju. Poletne počitnice bodo trajale do oktobra. Do tistega časa bo spremenjeno ministrstvo, v katerem dobijo Čehi, Poljaki in Nemci svoje ministre. — Železniški minister dr. Wittek je odstopil. Ker je prekoračil kredit za železnice za mnogo milijonov in mu je železniški odsek zato izrekel nezaupanje in ker ni bil sploh pri nobeni stranki prljubljen, je podal ostavko. Sedaj vodi železniško ministrstvo dr. Vrba. — Našega cesarja je obiskal saški kralj Friderik August; pripravili so mu slovesen sprejem. — V češkem deželnem zboru najbrže ne bo obstrukcije, ker se je zmernejšim nemškimi strankam baje posrečilo pregovoriti Vsenemce, da ne bodo nadaljevali obstrukcije. — Zedinjeni hrvatski stranki sta izdali proglas na narod, v katerem mu naznanjati zjedinenje. Stranka hoče delovati za združitev Dalmacije s Hrvatsko, delovati hoče, da se vkrepi hrvatska zavest, da se organizirajo narodne sile na političnem in gospodarskem polju, da se da hrvatskemu jeziku gospodstvo v vsem javnem življenju in da hočejo Hrvati živeti v miru s Srbi. — Sestašek Goluchowskega in Tittonija v Benetkah je imel ta vspeh, da se je zopet nekako skopala prijateljska vez med Avstrijo in Italijo. — 9. maja je preteklo 100 let, odkar je umrl eden največjih nemških pesnikov, Schiller. Povsod, kjer

prebivajo Nemci so priredili slavnosti. — V Ogrkem državnem zboru še vedno razpravljajo o adresi. Govorniki liberalne stranke, med njimi tudi ministrski predsednik Tisza trdijo, da ni potrebna, češ, da so kralju že pojasnili položaj oni državniki, ki so bili vsprejeti. Tudi Hrvatje so posegli vmes; tudi oni so proti adresi. Vihar je nastal v zbornici, ko je začel hrvaški poslanec Josipović govoriti hrvaško. Tisza je zopet prosil cesarja, da naj ga odpusti iz službe. Tisza menda misli začeti boj proti koaliranim strankam, kadar bo prost.

Rusija. Na pravoslavno velikonoč je dal ruski car Nikolaj tolerančni dekret. S tem dekretom se podeljujejo nepravoslavnim veroizpovedanjem večje svoboščine. Tudi stališče katoličanov se bo izboljšalo. Papež se je brzojavno zahvalil carju za ta dekret. — Dne 1. maja je tekla v Varšavi in nekaterih drugih mestih zopet kri. Delavci so streljali na vojake in policiste, ki so na isti način odgovarjali. Sedaj je v Rusiji zopet mir. — Car je odpustil kmetom posojila, ki so se dajala zaradi slabih letin, v znesku 75 milijonov rubljev.

Balkan. Boji v Macedoniji se nadaljujejo med srbskimi, bolgarskimi, grškimi vstaši na veselje Turčije. V Arabiji pa je položaj za Turke bolj žalosten. Arabski rodovi se hočejo ločiti politično in versko od Carigrada. Vstaške čete so popolnoma porazile turške čete in so razorožile 18 turških batalijonov.

Vojska. Japonci zopet prodirajo v Mandžuriji, bližamo se zopet najbrže krvavim dogodkom. Praviijo, da ima Ojama 700 – 800.000 mož zbranih. Linevič poroča, da so Rusi vzeli mesto Tunghse in da so štiri vladivostoške torpedovke zažgale eno japonsko jadrenjačo, eno pa vlovile. Kje je Roždestvenski? Vsak dan prihajajo poročila, da so ga videli sedaj tu, sedaj tam, gotovega pa nihče ne zna. Tudi ni znano, da li se je že združil z Nebogatovim. O Togu in njegovem brodogradništvu ni ne duha ne sluha. Najbrže bo resnična vest, da so Japonci toliko trpeli v tem času, odkar je vojska da si ne upajo napasti Roždestvenskega. Japonci so postali zelo nervozni, očitaje Francozom, da kršijo nevtralnost, ker da se nahaja balistično brodogradništvo v njih vodah.

* * * NOVICE * * *

(Konferenca tržaškega dekanata) se je vršila dne 3. maja t. l. pri sv. Justu. Zbrana duhovščina je slovesno protestirala proti napadom, ki se vrše v predavanjih in zborovanjih proti katoliški cerkvi, ter naprosila mil škofa, naj se potegne pri kompetentnih oblastnikih v obrambo katoliške cerkve.

(Nov katehet) Preč. kanonik Ivan Buttignoni je imenovan katehetom na ital. c. kr. gimnaziju v Kopru.

(Slovenska dekliška Marijina družba v Rojanu) bo imela svoj prvi redni občni zbor v nedeljo dne 14. t. m. v župnijski pisarni ob 4½ popoldne. Na dnevnem redu je med drugim tudi volitev novega odbora.

(Nova župnija). Pone 20. aprila t. l. le bila v Ricmanjih ustanovljena nova župnija. Župni upravitelj je sedaj ricmanjski sosed, mnogoč. g. župnik katinarski.

(Procesija na Sv. Goro. — Dne 14. t. m. priredi „Slov. kat. delavsko društvo“ v Gorici s privojenlem preč. nadškofijskega ordinarijata procesijo na Sv. Goro, katere se bodo udeležila tudi druga društva. Procesija odide na Sv. Goro omenjenega dne ob 4 in pol uri zjutraj in sicer po sv. maši, ki se bo darovala ob 3 in pol uri

v cerkvi sv. Ignacija na Travniku in po kateri bo skupno sv. obhajilo. Na Sv. Gori bo okolo 9. ure govor, potem sv. maša in blagoslov. Govoril bo prelat dr. Josip Gabrijevčič. Po cerkvenem opravilu bo okolo 10 ure in pol shod na trati pred svetogorsko cerkvijo. Govorila bosta g. dr. Josip Dermastia, odvetniški kandidat in preč. g. Josip Kosec, župnik v Kamnjah. Nastopili bodo tudi pevski zbori raznih društev.

(Sestanek škofov iz hrvatskih pokrajin) bo dne 21. t. m. v Rimu. Dnevni red še ni znan v javnosti. Razpravljalo se bode menda o staroslovenskem bogoslužnem jeziku.

(Darovali) so letošnji Mohorjani v Rojanu družbi sv. Cirila in Metoda znesek 16.75 K ter ga po našem uredništvu polali na družbino blagajno Bog plati!

(Zavodu sv. Nikolaja so darovali) č. gg. Šturm Anton, župnik Brdo 4 K; Šmid Mih. župnik Solčavski 4 K; Šteska Viktor, Ljubljana 3 K; Stubeč Francišek, kaplan sv. Jurij ob Ščavnici 4 K; Terstenik Josip, kaplan v Št. Jurju 2 K; Tomasin Vinko, Štanjel 1 K; blagopok. g. Teran Fr. volil zavodu 42 K. ki nam jih je poslal g. Kompore; Vodopivec Vinko, kaplan Kamnje 2 K; Voglič Leopold Feldbach 16 K; Virant Ivan žup

nik Mokronog 2 K; Vieser Ivan, prošt 5 K; Žiškár Josip, župnik Viden 2 K; Zelnik Josip, župnik Izloke 3 K; Župančič Anton, profesor Ljubljana in Župančič Jernej v Litiji 2 K; Žnidaršič Andrej Grodno 10 K; Žižek D. Anton, Vojnik 5 K; Zankar Ivan, kaplan Žuženberk 2 K; Zupančič Ivan, Šmihel 2 K. — Bog plati!

(Veliki slavnostni izlet v Divačo) priredi tržaška podružnica „Slov. plan. društva“ dne 14. t. m.; da s posebnim sijajem proslavi prevzetje d'vne divaške vilenice (Cesarjevič Rudolfove jame). Udeležilo se bode te slavnosti veliko narodnih društev. Popoludne bode v krasni dolinici velika ljudska veselica ob nastopanju pevskih društev in zvok h godbe.

(Marijina slovesnost — Linc 2. maja). V Lincu se je vršila včeraj velika slovesnost v čast Brezmadežne kraljice. Kronalo se je namreč na svečan način kip Matere Božje z dragoceno kruno, ki jo je bil daroval v ta namen blagopok. Papež Lev XIII. Sedanji sv. Oče Pij X. je odposlal kardinala Katschthalerja, naj bi kot njegov poseben zastopnik svršil slovesni čin. Pri tej priliki se je zbralo v Lincu veliko število prelatov in škofov — med njimi tudi presviti škof tržaški Mnsgr. Nagl. da počastè Brezmadežno. Tudi cesar je poslal svojega posebnega zastopnika v osehi nadvojvode Leopolda Salvatorja. Slovesnost se je razvila zelo natančno v prekrasnem lincerskem domu — kateri žal ni še popolnoma končan. Krasen primerni govor je držal prevsv. marib. škof Napotnik, katerega so poslušali vsi z velikim zanimanjem.

Popoldne je bila velika procesija s kipom Matere Božje. Prisustvovala so skoraj vsa katoliška društva Gornje Avstrije, tako da se je štelo na tisoče in tisoče ljudstva, ki so prišli pozdravit Marijo.

Danes je bil Euharistični kongres, kateremu sta prisostvovala med drugimi tudi preč. gg. škofa Jeglič in Nakič.

(Enoten molitvenik za slovenske šole) se je ravno kar dotiskal. Sestavil ga je marljivi profesor verouka g. dr. Gregorij Pečjak, založil pa ljubljanski knezoškofijski ordinarijat. Manjši molitvenik sestavljen v prvi vrsti za porabo učencem ljudskih šol ima naslov „Šolski molitvenik“; večji molitvenik je namenjen odraslim vernikom, posebno pa bolj odrasli šolski mladini in se imenuje „Večno življenje“. Gospodje kateheti uživajo pri skupnih naročilih posebne ugodnosti, katere naj naklonijo revnim šolarčkom.

„Šolski molitvenik“ ima najpotrebnejšo vsebino, vendar pa tako, da v resnici zadostuje za ljudske šole, tudi za prvo sv. obhajilo. Večji

molitvenik „Večno življenje“ ima vso vsebino „Šolskega molitvenika“, ob enem pa je toliko razširjen, da bo koristen, zanimiv in priljubljen tudi odraslim. Oba molitvenika sta prirejena strogo po katekizmu in obrednih knjigah.

Glede naročanja in cen je pomniti:

Vsa založna obeh molitvenikov se je izročila „Katoliški Bukvarni“ in pa „Prodajalnicik katoliškega tiskovnega društva“ v Ljubljani v prodajo. Tvrdko sta se zavezali, dajati na 10 naročenih izvodov enega, na 20 pa tri proste iztise kot nameček; nista pa dolžni trpeti poštnih stroškov.

Darovani izvodi so namenjeni za revne učence kot darilo; lahko pa katehet ceno darovanih molitvenikov razdeli in tako ceno še bolj zniža.

Šolski molitvenik :	v rdeči obrezi stane	K	—	.80
“	“	“	“	“
“	v zlati	“	“	1.20
Večno življenje :	v rdeči	“	“	1.20
“	“	“	“	“
“	v zlati	“	“	1.60

Vse te vrste so vezane v pergamoid, ki je lep in trden skoro kakor chagrin; ostane lep, če se tudi kaj zmoči. Oblika je priročna v kljub bogati vsebini, ker sta tisek in papir jako lična.

(Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) prosi tem potom vse one častite rodoljubkinje in cenjene rodoljub, ki se ukvarjajo z razprodajo „narodnega koleka“, da izvolijo vsaj do konca meseca majnika 1905 uposlati podpisanemu vodstvu še dolžne zneske. Objednem se naprošajo, da izvolijo naznaniti, od koga da so prejeli te „narodne koleke“, za katere pošiljajo denar.

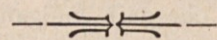
(Umazane knjige) ponuja nek žid Rubštajn (klač). Slovenci in Slovenke zapodite tega roparja od sebe; knjig niti ne pogledajte.

(„Šmarnice“). — Marijine pesmi za mešan oz. ženski zbor, zložil Fr. Kimovec, kaplan na Bladu. Izdejo v najkrajšem času. Naročijo se pri skladatelju in v kat. bukvarni. Cena 1 krono. Čisti dobiček za novo orglje v novi bleški cerkvi.

Naše slike.

V 7. številki tekočega letnika „Družinskega Prijatelja“ smo podali dragim čitateljem med drugimi tudi sliko velike sirotišnice v Pompeju pri Neaplju. Takrat smo bili tudi obljubili objaviti v kratkem tudi sliko ustanovitelja tega prekorištnega, svetovno znanega zavoda. To storimo danes ter priobčimo ne le sliko blagega odvetnika Longo ampak tudi njegove soproge Dobro ljudstvo, ki spozna veliko dobroto tega zavoda posebno za nepreskrbljene otročiče jetnikov, moli vedno za požrtvovalnega ustanovitelja, pravega junaka krščanske ljubezni do bližnjega.

Novi vožnji red c. kr. priv. južne železnice s prvim majem.

Odhodi iz TRSTA:

Brzovlak št. v. 1 ob 7. uri 55' zjutraj, dospe v Nabrežino 8:20, v Divačo 9:8, v Št. Peter 9:39, v Postojno 10:05, v Ljubljano 11:19, v Zidanmost 12:34, v Maribor 2:47 popoldne, na Dunaj 8:50 zvečer.

Poštni vlak št. 31 iz Trsta ob 9:55 dopoldne, dosp.: v Nabrežino 10:31, v Divačo 11:52, v Št. Peter 12:35, v Postojno 1:03, v Ljubljano 2:37 popoldne, v Zidanmost 4:34, v Maribor 7:25 zvečer, na Dunaj 5:40 zjutraj.

Poštni vlak št. 33 iz Trsta ob 6. zvečer, dospe v Nabrežino 6:38, v Divačo 8:16, v Št. Peter 9:06, v Postojno 9:39, v Ljubljano 11:20 v Zidanmost 1:39 popoldne v Maribor ob 4:48 zjutraj, na Dunaj ob 1:20 popoldne.

Brzovlak št. 5 iz Trsta ob 6:35 zvečer, dospe v Nabrežino 6:59, v Divačo 7:46, v Št. Peter 8:17, v Ljubljano 9:45, v Zidanmost 10:59, v Maribor 12:43 po noči, na Dunaj 6:45 zjutraj.

Brzovlak št. 7 iz Trsta ob 8:10 zvečer, dospe v Nabrežino 8:35, v Divačo 9:24, v Št. Peter 10.—, v Postojno 10:30, v Ljubljano 11:42, v Zidanmost 12:56, v Maribor 2:58 popoldne, na Dunaj 9:15 zjutraj.

Osební vlak št. 35 iz Trsta ob 11:30 zvečer, dospe v Nabrežino 12:19, v Divačo 1:40, v Št. Peter 2:33, v Postojno 3:15, v Ljubljano 5:03, v Zidanmost 6:44 zjutraj, v Maribor 9:10 dopoldne, na Dunaj 7:15 zvečer.

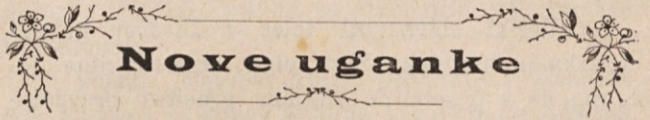
Dohodi v TRST.

Osební vlak št. 30 iz Dunaja dospe v Trst 6:15 zjutraj; brzovlak št. 6. ob 7:10 zjutraj, brzovlak št. 8 ob 9:25 dopoldne; poštni vlak št. 34 ob 5:35 popoldne; brzovlak št. 2 ob 9:10 zvečer.

V kratkem priobčimo tudi vožnji red za krajevne železnice.

Debeve Frančišek na Kožljeku; Benedik Janez v Rovtah; Pustišek Mihael na Zdolah; Nabergoj Jožef, d. jak v Trstu in Nabergoj Frančišek v Rojanu.

Obljubljeno darilo je prejel takrat g. A. A. Vodopivec o Gregarju

Nove uganke

- 1) Kam teče zajec, ko ga lovi pes?
(Vinko Vodopivec).
- 2) Pes rjavček, nikdar len
laja skozi skozi plot košččen.
(Kralj Marica).
- 3) S „č“ pijača je zdrava,
z „g“ prijeten nam kraj,
z „m“ zbudi se narava,
v „r“ pa Bog priti nam daj.
(Mihael Pustišek).

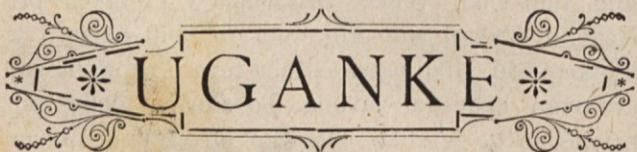
Razpišemo pod navadnimi pogoji darilo v vrednosti dveh kron. — Čas zglašiti se do 24 t. m.

Listnica uredništva.

M. P. na Zd. Storití hočemo vse možno, da se tisk zboljša in obrabljene črke odstranijo. Tako bo vstreženo ne-le Vaši, ampak želji vseh čitateljev. *J. B. v R.* Pride menda na vrsto. Nekaj bo t eba spremeniti.

*Podpisani ima na prodaj po
znižani ceni čisto novo krasno izdajo
knjige „Dr. C. Reissig, das
ärztliche Hausbuch“ s po-
dobami, 972 strani, za 15 K in en
samokres konjskih častnikov s
petimi strelí. kalibra 11 2, dobro ohra-
njen in močan, za 12, K*

J. Polenek
v Črnomlju na Dolenjskem.

Rešitev uganek zadnje številke: 1) pet ek = petek, 2) dob, rob, zob, bob, 3) Jezdec, sedlo, konj.

Prav so jih rešili: Krnac Alberta v Vipolzah; An. Alfred Vodopivec v Grgarju; Piščanc Jakob v Rojanu

Slovinci in Slovenke!
Spomnite se družbe sv. Cirila in Metoda.

